

การวิเคราะห์งบประมาณการเงินของสหกรณ์

นางนุชนาถ พูลเหลือ ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ชัยนาท
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี

ประเด็นสำคัญ

- การใช้ผลการตรวจสอบรายงานทางการเงิน
- การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
- การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงิน (CAMELS)

การใช้ผลการตรวจสอบ รายงานทางการเงิน

ผู้ใช้ผลการวิเคราะห์ และประโยชน์ที่ได้รับ
วางแผน / ควบคุมการเงิน ผลตอบแทน / เงินปันผล

ผู้บริหาร

ผู้เป็นเจ้าของ
(สมาชิก)

การวิเคราะห์
ทางการเงิน

ผู้ลงทุน
(สมาชิก)

เจ้าหน้าที่
(สถาบันการเงิน)

ผู้ตรวจสอบบัญชี/
ผู้ตรวจสอบกิจการ

วิเคราะห์ความเสี่ยง

วิเคราะห์สินเชื่อ

ให้สังเกต/ข้อเสนอแนะกับผู้บริหาร

การวิเคราะห์งบการเงิน (FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS)

การวิเคราะห์งบการเงิน

(FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS)

กระบวนการหา ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการ โดยนำเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ มาใช้วิเคราะห์และหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่างๆ แล้วนำข้อเท็จจริงจากการวิเคราะห์มาใช้ในการให้ข้อเสนอแนะหรือประกอบการตัดสินใจทางการเงิน

เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้วิเคราะห์งบการเงิน

- + การวิเคราะห์แนวดิ่งหรือการย่อส่วนตามแนวดิ่ง
- + การวิเคราะห์แนวนอนหรือการวิเคราะห์แนวนอน
- + การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์แนวตั้งหรือการย่อส่วนตามแนวดิ่ง

- วิเคราะห์ทุกรายการในงบการเงิน

- วิเคราะห์เฉพาะประเภทรายการ หรือกลุ่มของรายการ

เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างงบการเงิน โดยนำตัวเลขในงบการเงินมาย่อส่วนลงด้วยการคำนวณออกมาเป็นอัตราร้อยละของยอดรวม ทำให้ง่ายต่อการอ่านงบการเงินและแปลความหมาย

- © ใช้ข้อมูลจากงบการเงินปีเดียว ทำให้ทราบโครงสร้างงบการเงิน
- © ใช้ข้อมูลจากงบการเงินเปรียบเทียบกับตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป ทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างงบการเงิน
- © ใช้ข้อมูลจากงบการเงินของสหกรณ์เปรียบเทียบกับงบการเงินของสหกรณ์อื่น หรือกิจการอื่นที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากขึ้น

งบฐานะการเงิน

รายการที่เทียบเป็น 100 % คือ ยอดรวมสินทรัพย์ หรือยอดรวมหนี้สินและทุน การวิเคราะห์ตามแนวดิ่งของรายการในงบฐานะการเงิน

- ด้านสินทรัพย์ ให้คำนวณเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมสินทรัพย์
- ด้านหนี้สินและทุน ให้คำนวณเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมหนี้สินและทุน

งบกำไรขาดทุน

รายการที่เทียบเป็น 100 % คือ ยอดขาย / บริการ การวิเคราะห์ตามแนวดิ่งของรายการในงบกำไรขาดทุน ให้คำนวณเป็นอัตราร้อยละของยอดขาย / บริการ

การวิเคราะห์แนວตั้ง

วิเคราะห์ทุกรายการ		สินทรัพย์	
		สินทรัพย์	ร้อยละ
สินทรัพย์	สินทรัพย์หมุนเวียน	จำนวนเงิน	
	เงินสดและเงินฝากธนาคาร	90,000.00	8.70
	ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม (สุทธิ)	400,000.00	38.65
	วัสดุคงเหลือ	5,000.00	0.48
	สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	80,000.00	7.73
	รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	575,000.00	55.56
	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	460,000.00	44.44
	รวมสินทรัพย์	1,035,000.00	100.00
	หนี้สินและทุน		
	หนี้สินหมุนเวียน		
หนี้สินและทุน	เงินกู้ยืม	100,000.00	9.66
	เงินรับฝาก	68,000.00	6.57
	หนี้สินหมุนเวียนอื่น	15,000.00	1.45
	รวมหนี้สินหมุนเวียน	183,000.00	17.68
	หนี้สินไม่หมุนเวียน	25,000.00	2.42
	รวมหนี้สิน	208,000.00	2.10
	ทุนของสหกรณ์		
	ทุนเรือนหุ้น	600,000.00	57.97
	เงินสำรอง	130,000.00	12.56
	ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ	36,000.00	3.48
	กำไรสุทธิประจำปี	61,000.00	5.89
	รวมทุนของสหกรณ์	827,000.00	79.90
	รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	1,035,000.00	100.00

การวิเคราะห์แนວตั้ง

วิเคราะห์เฉพาะกลุ่มรายการ

สินทรัพย์หมุนเวียน

	<u>จำนวนเงิน</u>	<u>ร้อยละ</u>
เงินสด / เงินฝากธนาคาร	90,000.00	15.65
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม (สุทธิ)	400,000.00	69.57
วัสดุคงเหลือ	5,000.00	0.87
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	80,000.00	<u>13.91</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>575,000.00</u>	<u>100.00</u>

55.56

ข้อสังเกตของการวิเคราะห์ตามแนวตั้ง

1. การวิเคราะห์ตามแนวตั้งนิยมใช้วิเคราะห์เฉพาะประเภทรายการ หรือกลุ่มรายการ เช่น วิเคราะห์สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน ทุนของสหกรณ์ เป็นต้น
2. การวิเคราะห์ตามแนวตั้งไม่สามารถวิเคราะห์ได้อย่างแน่นอนถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ เนื่องจากการเปรียบเทียบ ผลลัพธ์กับเกณฑ์วัดใดๆ เช่น ไม่มีการเปรียบเทียบกับอัตราส่วน มาตรฐานผลของสหกรณ์ประเภทและขนาดเดียวกัน เป็นต้น

การวิเคราะห์แนวโน้มหรือการวิเคราะห์แนวนอน

- การวิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิม
- การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่
- การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่
- การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบันและพิจารณาแนวโน้มหรือทิศทางที่ควรจะเป็นในอนาคตของรายการต่างๆ ในงบการเงิน โดยนำข้อมูลจากงบการเงินในระยะเวลาหลายๆ ปี ต่อเนื่องกันมาวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูล หรือปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น สภาพเศรษฐกิจ นโยบายของภาครัฐ คู่แข่งทางธุรกิจ เป็นต้น

ตัวอย่าง การวิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิม

	หน่วย : พันบาท				
	ปี 25x1	ปี 25x2	ปี 25x3	ปี 25x4	ปี 25x5
ยอดขาย/บริการ	6,480	5,950	7,500	9,600	8,900
ยอดขาย/บริการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	-	(530)	1,550	2,100	(700)
ต้นทุนขาย/บริการ	2,960	2,870	3,700	4,480	5,380
ต้นทุนขาย/บริการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	-	(90)	830	780	(900)
กำไรสุทธิ	980	830	1,090	1,680	1,180
กำไรสุทธิเปลี่ยนแปลง	-	(150)	260	590	(500)

ในปี 25X2 มียอดขาย/บริการลดลง แต่ในปี 25X3 และปี 25X4 มียอดขาย/บริการเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่กลับลดลงอีกในปี 25X5 ในปี 25X4 มียอดขาย/บริการเพิ่มขึ้น 2.1 ล้านบาท สูงสุดในรอบ 5 ปี ส่วนต้นทุนขาย/บริการในปี 25X2 ลดลง แต่ในปี 25X3 มีต้นทุนขาย/บริการเพิ่มขึ้น 830,000 บาท สูงสุดในรอบ 5 ปี และกำไรสุทธิในปี 25X2 ลดลงเช่นเดียวกัน แต่ในปี 25X3 และปี 25X4 มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ในปี 25X4 มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น 590,000 บาท สูงสุดในรอบ 5 ปี

ตัวอย่าง การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่

	หน่วย : พันบาท				
	(ปีฐาน) ปี 25x1	ปี 25x2	ปี 25x3	ปี 25x4	ปี 25x5
ยอดขาย/บริการ	6,480	5,950	7,500	9,600	8,900
อัตราร้อยละเทียบกับปีฐาน	100	91.82	115.74	148.15	137.35
ต้นทุนขาย/บริการ	2,960	2,870	3,700	4,480	5,380
อัตราร้อยละเทียบกับปีฐาน	100	96.96	125.00	151.35	181.76
กำไรสุทธิ	980	830	1,090	1,680	1,180
อัตราร้อยละเทียบกับปีฐาน	100	84.69	111.22	171.43	120.41

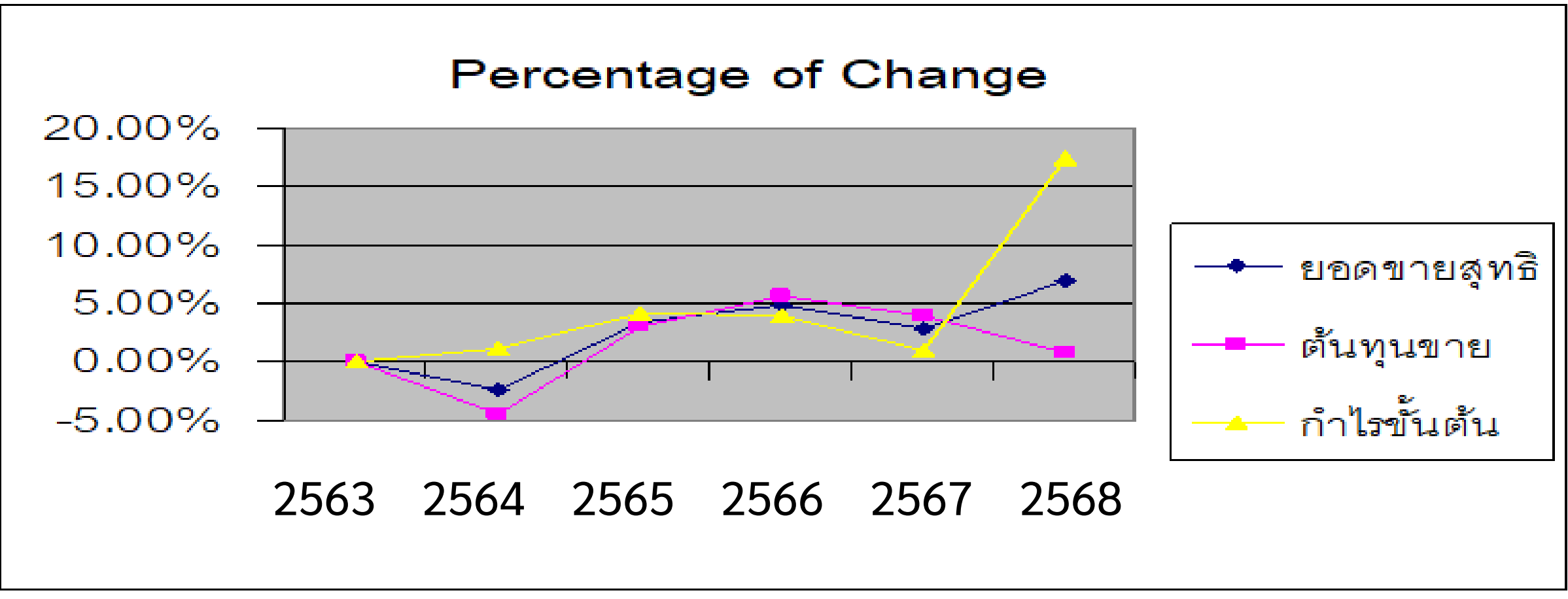
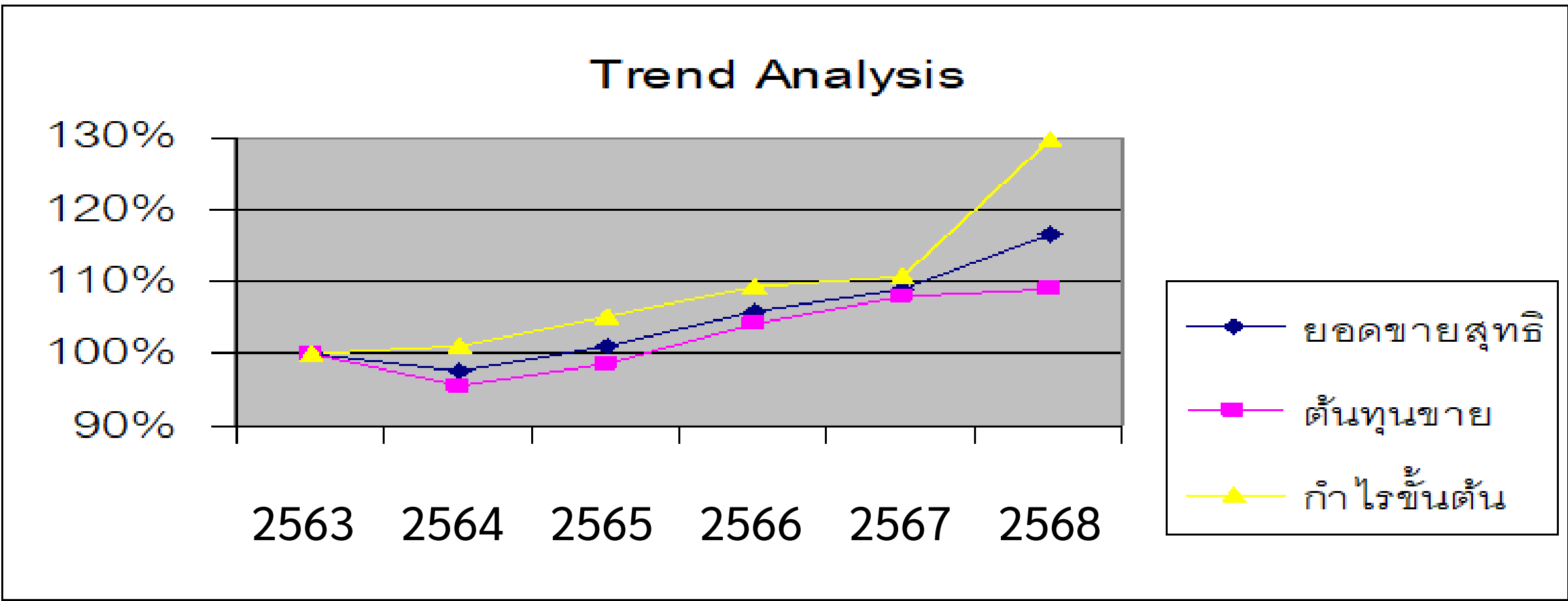
ในปี 25X2 มีอัตรากำไรสุทธิลดลงเมื่อเทียบกับปี 25X1 ซึ่งเป็นปีฐาน และในปี 25X3 ถึง ปี25X4 อัตรากำไรสุทธิมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 25X4 มีอัตราการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิค่อนข้างสูง เนื่องจากมีอัตราการเพิ่มขึ้นของยอดขาย/บริการสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของต้นทุนขาย/บริการ แม้ว่าในปี 25X5 จะมีอัตรากำไรสุทธิลดลง แต่เมื่อเทียบกับปี 25X1 แล้ว ยังมีอัตรากำไรสุทธิมากกว่าปีฐาน แสดงถึงสหกรณ์มีผลการดำเนินงานดีขึ้นโดยตลอดตั้งแต่ ปี 25X3

ตัวอย่าง การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่

หน่วย : พันบาท					
	ปี 25x1	ปี 25x2	ปี 25x3	ปี 25x4	ปี 25x5
ยอดขาย/บริการ	6,480	5,950	7,500	9,600	8,900
อัตราร้อยละเพิ่ม (ลด)	-	(8.18)	26.05	28.00	(7.29)
ต้นทุนขาย/บริการ	2,960	2,870	3,700	4,480	5,380
อัตราร้อยละเพิ่ม (ลด)	-	(3.04)	28.92	21.08	20.09
กำไรสุทธิ	980	830	1,090	1,680	1,180
อัตราร้อยละเพิ่ม (ลด)	-	(15.31)	31.33	54.13	(29.76)

ในปี 25X2 มีอัตรารายได้ลดลง ร้อยละ 8.18 แต่ในปี 25X3 และปี 25X4 มีอัตรารายได้เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในปี 25X4 มีอัตรารายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.00 สูงสุดในรอบ 5 ปี ส่วนอัตรากำไรสุทธิในปี 25X2 ลดลงร้อยละ 15.31 แต่ในปี 25X3 และปี 25X4 มีอัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในปี 25X4 มีอัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้น ร้อยละ 54.13 สูงสุดในรอบ 5 ปี

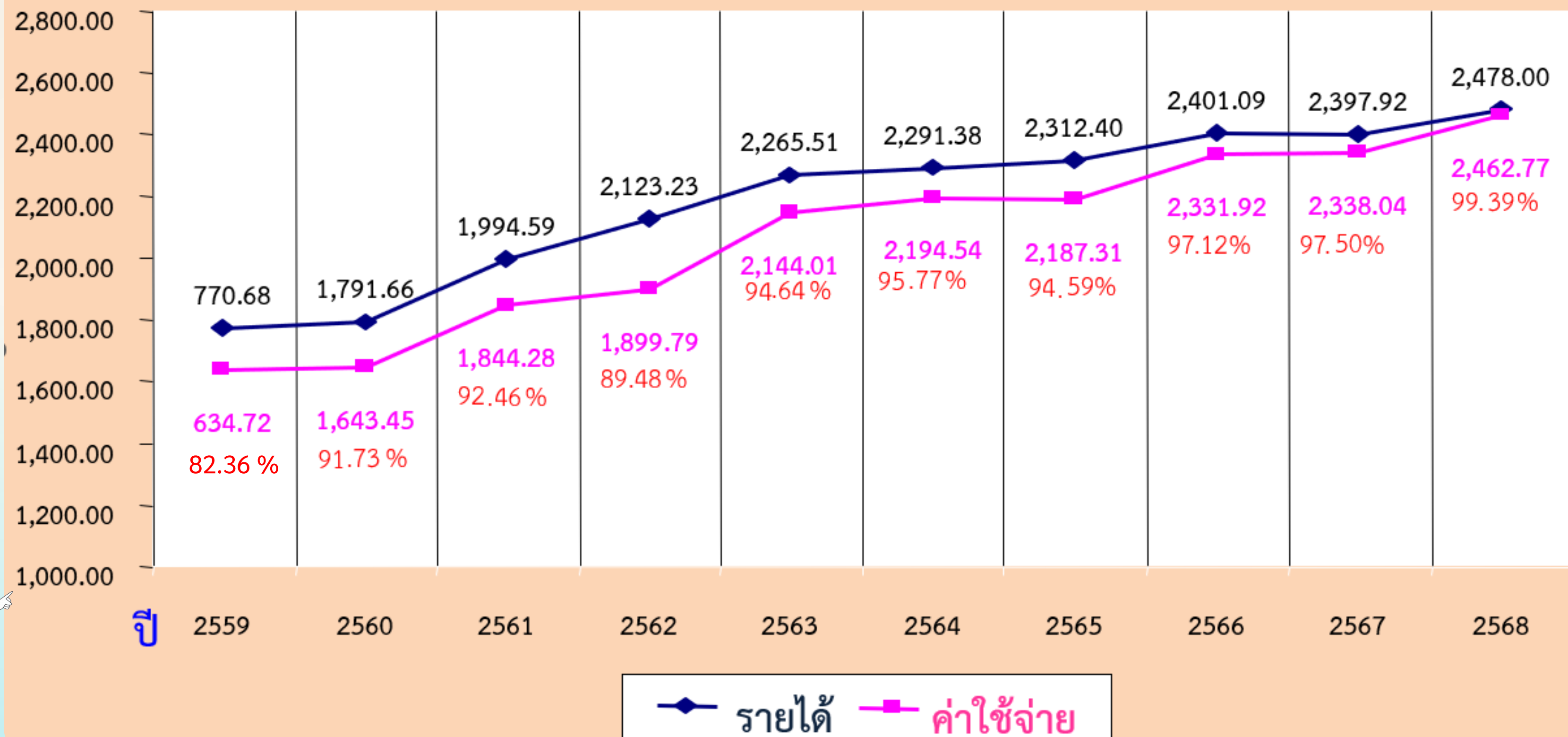
ตัวอย่าง การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม 2563 - 2568

ตัวอย่าง การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม

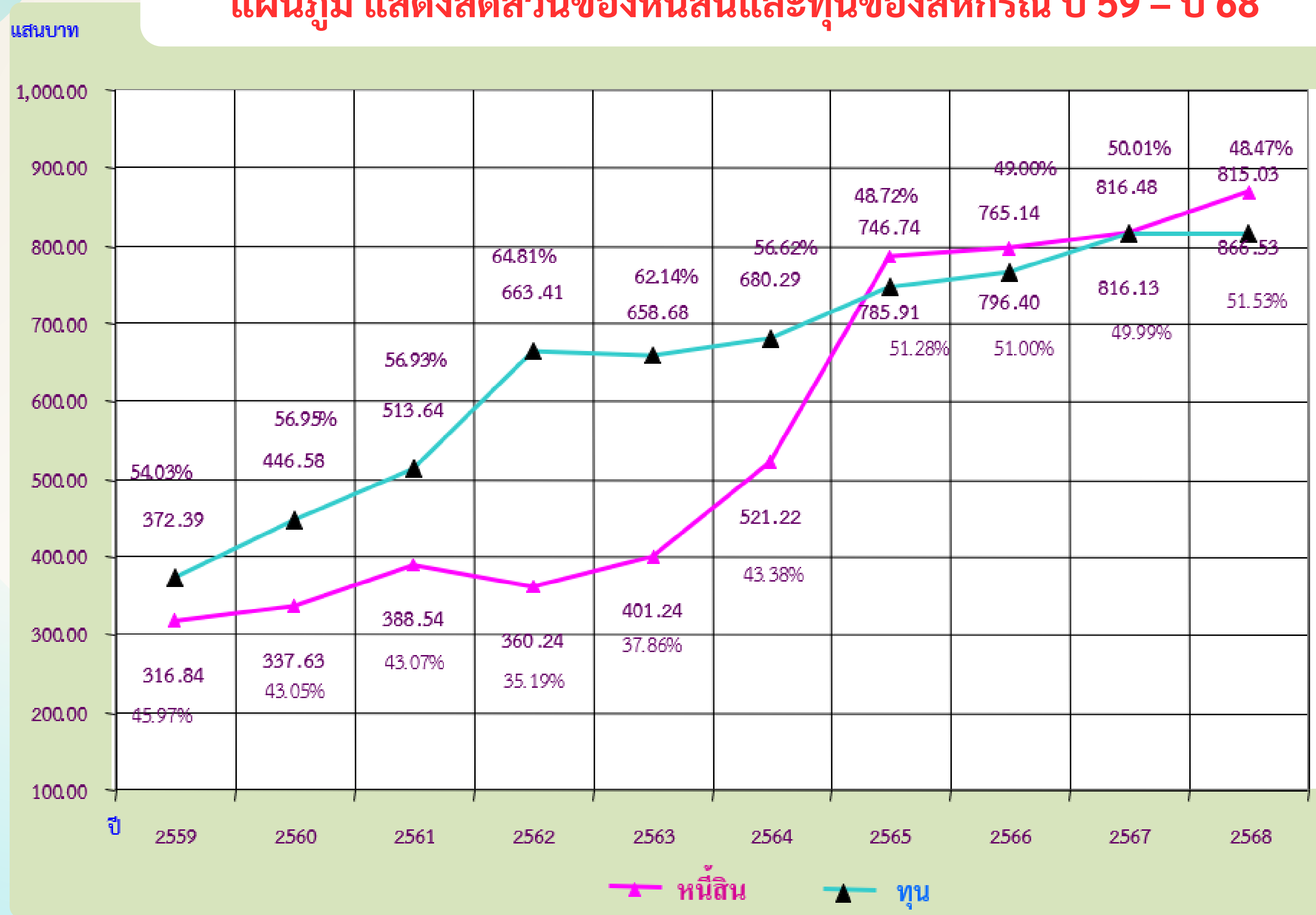
แผนภูมิ แสดงสัดส่วนรายได้กับค่าใช้จ่าย ปี 59 – ปี 68

แสนบาท

ตัวอย่าง การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน

แผนภูมิ แสดงสัดส่วนของหนี้สินและทุนของสหกรณ์ ปี 59 – ปี 68

ข้อสังเกตของการวิเคราะห์แนวโน้มหรือการวิเคราะห์แนวนอน

1. การวิเคราะห์แนวโน้มอาจเลือกคำนวณเฉพาะรายการที่ต้องการ ทราบและรายการที่สัมพันธ์กัน ไม่จำเป็นต้องคำนวณทุกรายการ
2. การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่ อัตราการเปลี่ยนแปลง จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงเพียงใด ขึ้นอยู่กับตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการ คำนวณ หากตัวเลขในปีฐานน้อยอัตราการเปลี่ยนแปลง จะเพิ่ม มากขึ้น ทั้งที่ในระหว่างปีบัญชีจำนวนเงินของรายการนั้นมีการ เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย
3. การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ อัตราการเปลี่ยนแปลง จะเพิ่มขึ้น หรือลดลง เพียงใด ขึ้นอยู่กับตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการ คำนวณ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ส่งผลให้ไม่ทราบแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจที่แท้จริง

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

เป็นการวิเคราะห์โดยนำรายการต่างๆ ในงบการเงินทั้งฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนตั้งแต่ ๒ รายการขึ้นไปมาเทียบให้อยู่ในรูปของอัตราส่วน แล้วหาผลลัพธ์ให้อยู่ในรูปเท่า หรือร้อยละ

ทั้งนี้ รายการที่นำมาเปรียบเทียบกันจะต้องเป็นรายการที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในการแปลความหมายและใช้เปรียบเทียบข้อมูลอื่นๆ ทำให้เข้าใจ
สถานการณ์ทางการเงินและสภาพการดำเนินงานของสหกรณ์

การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน

กระทำได้ 3 รูปแบบ

1. การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ปีปัจจุบันกับปีก่อนๆ เช่น เปรียบเทียบอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในช่วง 5 ปี คือ 25X1 ถึงปี 25 X5 เป็นต้น
2. การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์กับสหกรณ์อื่นที่มีขนาดธุรกิจใกล้เคียงกัน โดยเปรียบเทียบในช่วงเวลาเดียวกัน
3. การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์กับอัตราส่วนมาตรฐาน

อัตราส่วนทางการเงิน (CAMELS)

CAMELS ANALYSIS

C – Capital Strength

A – Asset Quality

M – Management Ability

E – Earning

L – Liquidity

S – Sensitivity

C - CAPITAL - เงินทุน

เป็นการวิเคราะห์แหล่งเงินทุนที่สามารถรองรับ หรือป้องกันผลกระทบจากความ
เสี่ยงทางด้านธุรกิจและการเงินที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์

แหล่งเงินทุน ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสม ตามระเบียบ
ข้อบังคับ กำไรสุทธิ และการจัดหาเงินทุนในรูปของการก่อหนี้ผูกพัน

A - ASSET QUALITY

คุณภาพของสินทรัพย์

คุณภาพของสินทรัพย์เป็นการวิเคราะห์สินทรัพย์ ที่ลงทุนได้ก่อให้เกิดรายได้
แก่สหกรณ์อย่างไร และได้ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
สินทรัพย์ที่จะวัดประสิทธิภาพในที่นี้ คือ ลูกหนี้ สินค้าคงคลัง และสินทรัพย์รวม

M - MANAGEMENT

ความสามารถในการบริหาร

ความสามารถในการบริหารงานเป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถของฝ่ายบริหารในการวางกลยุทธ์และจัดโครงสร้างองค์กรในการนำพาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่กิจการเผชิญอยู่ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

E - EARNING

ความสามารถทำกำไร

วิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ ในธุรกิจที่สหกรณ์ ดำเนินอยู่ ซึ่งจะประกอบไปด้วยการรักษาอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ต่อกำไร ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้ต่ำและเพิ่มอัตรากำไรขั้นต้นในแต่ละธุรกิจให้ มากที่สุด รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงคุณภาพและแนวโน้มของกำไรในอนาคตของ สหกรณ์

L - LIQUIDITY

สภาพคล่อง

สภาพคล่อง เป็นการพิจารณาความเพียงพอของเงินสดหรือสินทรัพย์ที่มีสภาพใกล้เคียงเงินสด รวมถึงทรัพย์สินที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย สภาพคล่องวัดได้จากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งคำนวณได้จากสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน

หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุนสหกรณ์จำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องให้สูงเพียงพอ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน

S – SENSITIVITY

ผลกระทบ

เป็นผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ด้านนโยบายของ
รัฐบาล/หน่วยงานกำกับดูแล เช่น นโยบายการปรับค่าจ้างแรงงาน

การใช้อัตราส่วนทางการเงิน

- วัดความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (C)
- วัดคุณภาพของสินทรัพย์ (A)
- อัตราการเติบโตของธุรกิจ (M)
- วัดความสามารถในการทำกำไร (E)
- วัดสภาพคล่อง (L)

การใช้อัตราส่วนทางการเงิน วัดความเสี่ยงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (C)

1. อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน
2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน
4. อัตราการเติบโตของหนี้
5. อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์

1. อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน (เท่า)

- ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ของสหกรณ์ว่า จะก่อหนี้ได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงต่อเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้ คำนวณโดยเทียบสัดส่วนระหว่างหนี้สินและทุนของสหกรณ์ เพื่อวัดความสัมพันธ์ของ เจ้าหนี้กับส่วนของทุนว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใดโดยความสามารถในการชำระหนี้สิน จะเกิดขึ้นเมื่อสหกรณ์มีรายได้เพียงพอสำหรับการชำระหนี้และดอกเบี้ย
- อัตราส่วนนี้สูงเท่ากับเจ้าหนี้ต้องรับภาระความเสี่ยงจากการชำระหนี้ ในทางตรงข้าม หากอัตราส่วนนี้ต่ำเกินไปจะสรุปว่าดีก็ไม่เสมอไปต้องพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบด้วย

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน (เท่า)} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิน}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$$

หนี้สินทั้งสิน ได้จากงบฐานะการเงิน รายการยอดรวมหนี้สิน

ทุนของสหกรณ์ ได้จากงบฐานะการเงิน รายการยอดรวมทุนของสหกรณ์

ตัวอย่าง

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิน}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$$

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน

$$= \frac{\text{หนี้สินทั้งสิน}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$$

ปี 2568

$$= \frac{208,000}{827,000}$$

= 0.25 ต่อ 1

ปี 2567

$$= \frac{210,000}{810,000}$$

= 0.26 ต่อ 1

2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)

ใช้วัดว่าเงินทุนที่สหกรณ์มีทั้งหมดมีกี่ส่วนที่เป็นทุนสำรองของสหกรณ์ โดยเทียบสัดส่วนของทุนสำรองกับสินทรัพย์รวมทั้งสิ้นเพื่อวัดความสัมพันธ์ ของทุนสำรองกับทุนดำเนินงานของสหกรณ์ว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด หากมีค่าสูง เท่าไรก็แสดงถึงความเสี่ยงที่ลดลง เพราะในการดำเนินงานนั้นหากเงินทุนที่ใช้ได้มาจากทุนสำรองของตนเอง และการดำเนินงานมีผลกำไรสมาชิกของสหกรณ์ก็จะได้รับประโยชน์มากกว่าการดำเนินงานโดยใช้ทุนดำเนินงานที่ได้มาจากการกู้ยืม ซึ่งจะมีภาระค่าใช้จ่ายจากดอกเบี้ยจ่าย

$$\text{ทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)} = \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$$

ทุนสำรอง ได้จากงบฐานะการเงิน รายการทุนสำรอง

สินทรัพย์ทั้งสิ้น ได้จากงบฐานะการเงิน รายการยอดรวมสินทรัพย์

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (ร้อยละ)

ใช้วัดผลตอบแทนต่อส่วนของทุนว่าสหกรณ์ได้รับผลตอบแทนจากเงินทุนของตนเองกลับคืนในอัตรา ร้อยละเท่าใดหากอัตราส่วนนี้สูงย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพในการใช้เงินทุนเพื่อหากำไรได้สูง

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนถัวเฉลี่ย}}$$

กำไรสุทธิ ได้จากงบกำไรขาดทุน รายการกำไรสุทธิ

ทุนถัวเฉลี่ย ได้จากงบฐานะการเงิน รายการทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน
บวกด้วย ทุนของสหกรณ์ปีก่อนแล้วหารด้วย 2

ตัวอย่าง

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุน (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนถัวเฉลี่ย}}$$

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุน

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ทุนถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{ทุนปีปัจจุบัน} + \text{ปีก่อน}}{2}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2568} &= \frac{61,000 \times 100}{\frac{827,000 + 800,000}{2}} \\ &= \text{ร้อยละ 7.50} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2567} &= \frac{46,000 \times 100}{\frac{800,000 + 780,000}{2}} \\ &= \text{ร้อยละ 5.82} \end{aligned}$$

4. อัตราการเติบโตของหนี้ (%)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินว่ามีการเพิ่มขึ้น หรือลดลงอย่างไร กรณีอัตราส่วนนี้มีผลลัพธ์เพิ่มขึ้น แสดงว่าสหกรณ์ก่อหนี้เพิ่มขึ้นจากปีก่อน เป็นผลให้มีภาระดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้เพิ่มขึ้น สหกรณ์จำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น และ / หรือ ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง

$$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$$

5. อัตราการเติบโตของทุนสหกรณ์ (%)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของทุนว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร
กรณีอัตราส่วนนี้มีผลลัพธ์เพิ่มขึ้น แสดงว่าสหกรณ์มีเงินทุนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้น
จากการระดมทุนจากสมาชิก หรือจากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ก็ตาม ทั้งนี้ การมีเงินทุนเพิ่มขึ้นจะ
ส่งผลต่อความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงด้วย

$$\frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$$

ตัวอย่าง

สรุปผลความเสี่ยงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (C)

ตัวอย่าง(ตัวเลขสมมติ)

1. อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน(เท่า) ปีปัจจุบัน 1.22 เท่า ปีก่อน 1.16 เท่า
2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์(เท่า)ปีปัจจุบัน 0.02 ปีก่อน 0.02
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)ปีปัจจุบันร้อยละ 8.20 ปีก่อน ร้อยละ 8.51

ตัวอย่าง สรุปผลความเสี่ยงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (C) กล่าวคือ

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนสูงขึ้นกว่าปีก่อน อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์เท่ากับปีก่อน และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนลดลงจากปีก่อน เนื่องจากต้องรับภาระเกี่ยวกับดอกเบี้ยจ่ายจากการกู้ยืมเงินของ สหกรณ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ ดังนั้น สหกรณ์ควรบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้เพียงพอสำหรับการชำระหนี้และดอกเบี้ย เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ หรือระดมทุนให้เพียงพอเพื่อรองรับความเสี่ยง กล่าวคือควรดำรงสภาพคล่องให้เพียงพอในช่วงระยะเวลาที่หนี้ถึงกำหนดชำระ

การใช้อัตราส่วนทางการเงิน วัดคุณภาพสินทรัพย์ (A)

6. อัตราการค้างชำระหนี้ของลูกค้าหนี้

7. อัตราหมุนของสินทรัพย์

8. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

9. อัตราการเติบโตของสินทรัพย์

6. อัตราการค้างชำระของลูกค้านี้(ร้อยละ)

อัตราส่วนนี้จะใช้วัดว่าจำนวนลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระนั้น มีลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ตามกำหนด เป็นร้อยละเท่าใดโดยวัดอัตราการค้างชำระของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ หากอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงว่า ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์น้อยด้วย หมายถึงลูกหนี้ที่ปรากฏในงบการเงินเป็นหนี้ที่มีคุณภาพ สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว เป็นผลให้สหกรณ์สามารถนำเงินได้รับชำระหนี้ไปหาประโยชน์ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันสหกรณ์ก็ได้รับผลตอบแทนในรูปของรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

$$\text{อัตราการค้างชำระ (\%)} = \frac{\text{หนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}}$$

หนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด
และหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ

} สามารถดูได้จากรายละเอียดลูกหนี้
เงินกู้ ณ วันสิ้นปี

7. อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)

อัตราส่วนนี้จะบ่งบอกความสามารถของกิจการในการใช้สินทรัพย์ ทั้งหมดที่มีอยู่ว่าก่อให้เกิดรายได้มากน้อยหรือมีประสิทธิภาพเต็มที่หรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่ากิจการมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้สูง และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

$$\text{อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)} = \frac{\text{ขาย/บริการ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

ขาย/บริการ ได้จากงบกำไรขาดทุน รายการขาย/บริการ

สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย

ได้จากงบฐานะการเงิน ยอดรวมสินทรัพย์ปีปัจจุบัน + ยอดรวมสินทรัพย์ปีก่อน / 2

ตัวอย่าง

$$\text{อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)} = \frac{\text{ขาย/บริการ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

อัตราหมุนของสินทรัพย์

$$\frac{\text{ขาย/บริการ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

$$= \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน+ปีก่อน}}{2}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2568} &= \frac{800,000}{\frac{1,035,000+1,010,000}{2}} \\ &= 0.78 \text{ รอบ} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2567} &= \frac{600,000}{\frac{1,010,000+1,000,000}{2}} \\ &= 0.60 \text{ รอบ} \end{aligned}$$

8. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)

ใช้วัดผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์ว่าสหกรณ์ได้รับผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดผลกำไรกลับคืนในอัตราร้อยละเท่าใด

กรณีอัตราส่วนนี้มีผลลัพธ์สูง แสดงว่าประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ของสหกรณ์อยู่ในระดับสูง

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนหนึ่งที่ฝ่ายบริหารใช้ควบคุมการดำเนินการ หรือการวางแผนโดยตรง เพราะเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของฝ่ายบริหารในการใช้สินทรัพย์ของกิจการ ในอันที่ก่อให้เกิดกำไรกลับคืนมาสู่กิจการ

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(\%)} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

กำไรจากการดำเนินงาน ได้จากงบกำไรขาดทุน
สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย

ได้จากงบฐานะการเงิน ยอดรวมสินทรัพย์ปีปัจจุบัน + ยอดรวมสินทรัพย์ปีก่อน / 2

ตัวอย่าง

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(\%)} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

$$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ถัวเฉลี่ย}}$$

$$\begin{aligned} & \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย} \\ &= \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} + \text{ปีก่อน}}{2} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2568} &= \frac{61,000 \times 100}{1,035,000 + 1,010,000} \\ &= \frac{2}{2} \text{ ร้อยละ } 5.97 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2567} &= \frac{61,000 \times 100}{1,010,000 + 1,000,000} \\ &= \frac{2}{2} \text{ ร้อยละ } 6.07 \end{aligned}$$

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

ข้อสังเกต

1) การใช้ยอดสินทรัพย์ทั้งสิ้นโดยเฉลี่ย เพราะถือว่ากำไรเกิดจากการใช้ทรัพยากรที่กิจการมีอยู่ตลอดรอบระยะเวลาบัญชี

2) การวิเคราะห์อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมควรพิจารณาควบคู่ไปกับอัตราหมุนของสินทรัพย์ ถ้ามีความขัดแย้งกัน กล่าวคือ อัตราหมุนของสินทรัพย์มีค่าสูง ซึ่งหมายความว่ากิจการใช้สินทรัพย์ให้เกิดรายได้มาก ในขณะที่อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ รวมมีค่าต่ำ กิจการควรหาสาเหตุด้วยว่าเนื่องจากเหตุใด เพื่อจะได้หาทางแก้ไขได้ตรง

9. อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)

สินทรัพย์ทั้งสิ้น ได้จากงบฐานะการเงิน รายการรวมสินทรัพย์

เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ว่ามีการเพิ่มขึ้น หรือลดลงอย่างไร กรณีอัตราส่วนนี้มีผลลัพธ์เพิ่มขึ้น แสดงว่ามีสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ควรพิจารณาว่าสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นมาจากการก่อหนี้ การระดมทุนจากสมาชิก หรือผลการดำเนินงานของสหกรณ์ หากเป็นการก่อหนี้สหกรณ์ต้องใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ คำนึงกับค่าใช้จ่ายจากดอกเบี้ยเงินกู้

$$\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$$

ตัวอย่าง

สรุปผลการใช้อัตราส่วนทางการเงิน วัดคุณภาพสินทรัพย์ (A)

ตัวอย่าง(ตัวเลขสมมติ)

6. อัตราการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ (%) ปีปัจจุบัน ร้อยละ 0.04 ปีก่อนร้อยละ 0.03
7. อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ) ปีปัจจุบัน 0.08 ปีก่อน 0.08
8. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(%)ปีปัจจุบัน ร้อยละ 3.74 ปีก่อน ร้อยละ 3.70

ตัวอย่าง สรุปผลการใช้อัตราส่วนทางการเงิน วัดคุณภาพสินทรัพย์

สหกรณ์มีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 312.87ล้านบาท ประกอบด้วย

- สินทรัพย์หมุนเวียน 43.60ล้านบาท
- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ 0.2 ล้านบาท
- หลักทรัพย์และสินทรัพย์อื่น 1.80 ล้านบาท
- ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว 267.27 ล้านบาท

สินทรัพย์ส่วนใหญ่จะเป็นลูกหนี้
รวม 308.33 ล้านบาท หรือ
ร้อยละ 98.55 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

ลูกหนี้ดังกล่าวเป็นลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ ร้อยละ 0.4ของลูกหนี้ทั้งสิ้นแต่สามารถบริหารสินทรัพย์ก่อให้เกิดรายได้ 0.08รอบ ส่งผลให้การดำเนินงานมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 3.74

ตัวอย่าง สรุปผล การใช้อัตราส่วนทางการเงินวัดคุณภาพสินทรัพย์ ต่อ

คุณภาพของสินทรัพย์ที่ลงทุนเป็นสินทรัพย์พหุมีคุณภาพ เนื่องจากสินทรัพย์ส่วนใหญ่ อยู่ในรูปของลูกหนี้สูงถึงร้อยละ 98.55 เมื่อพิจารณาอัตราหมุนของสินทรัพย์จะเท่ากับ ปีก่อน และมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงขึ้นกว่าปีก่อน แต่มีหนี้ผิดนัดการชำระหนี้ ร้อยละ 0.4 ของลูกหนี้ทั้งสิ้น ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ข้อเสนอแนะ ต้องพยายามติดตามลูกหนี้ให้ชำระหนี้ตามกำหนดระยะเวลา

การใช้อัตราส่วนทางการเงิน วัดความสามารถการบริการจัดการ (M)

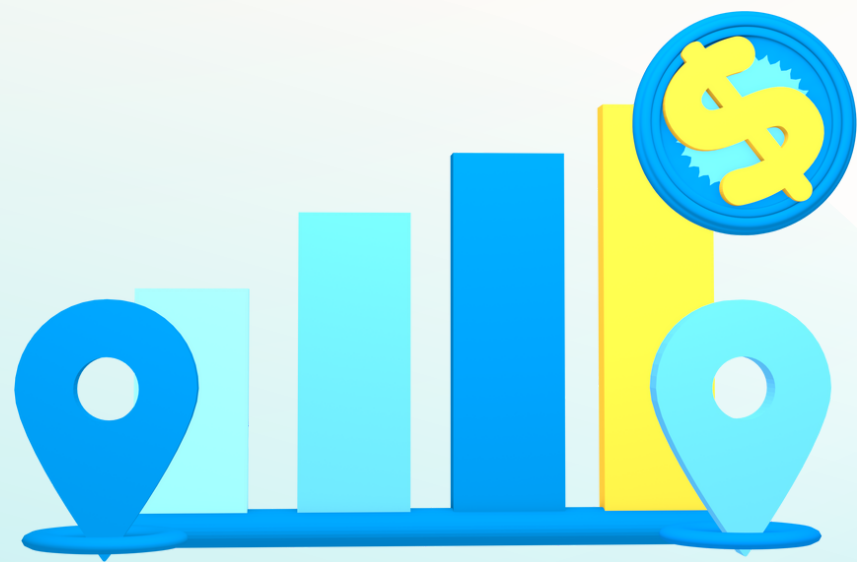
10. อัตราการเติบโตของธุรกิจ

10. อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%)

มูลค่าธุรกิจรวม ได้จากปริมาณแต่ละธุรกิจที่เพิ่มขึ้นระหว่างปี

เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณธุรกิจว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร กรณีอัตราส่วนนี้มีผลลัพธ์เพิ่มขึ้น แสดงว่าปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อาจสรุปได้ว่าสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้นและควรพิจารณาเป็นรายธุรกิจว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร เพื่อให้สามารถวางแผนงานให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน – มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน X 100

มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน

ตัวอย่าง

ปี	อัตราการเติบโตของธุรกิจ
25x2	ร้อยละ 8.63
25x1	ร้อยละ 8.58

ในปี 25X2 อัตราการเติบโตของธุรกิจ ร้อยละ 8.63 แสดงว่าสหกรณ์มีปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปี 25X1 ซึ่งมีอัตราส่วนนี้ ร้อยละ 8.58 จะเห็นว่าในปี 25X2 การเติบโตของธุรกิจมีอัตราเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

การใช้อัตราส่วนทางการเงินวัดความสามารถในการทำกำไร (E)

11. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

12. อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

13. อัตรากำไรสุทธิ

14. กำไรต่อสมาชิก

15. เงินออมต่อสมาชิก

16. หนี้สินต่อสมาชิก

17. อัตราการเติบโตของทุนสำรอง

18. อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น

19. อัตราการเติบโตของกำไร

20. อัตรากำไรขั้นต้น

11. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน(ร้อยละ)

แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใดของกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน = $\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$

ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ได้จากงบกำไรขาดทุน รายการค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ได้จากงบกำไรขาดทุน
(ให้นำรายการยอดรวมซึ่งได้จากกำไร(ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ บวก รายได้อื่น)

ตัวอย่าง

อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน = $\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$

อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2568} &= \frac{61,000 \times 100}{1,010,000} \\ &= \text{ร้อยละ 6.04} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2567} &= \frac{71,000 \times 100}{1,200,000} \\ &= \text{ร้อยละ 5.92} \end{aligned}$$

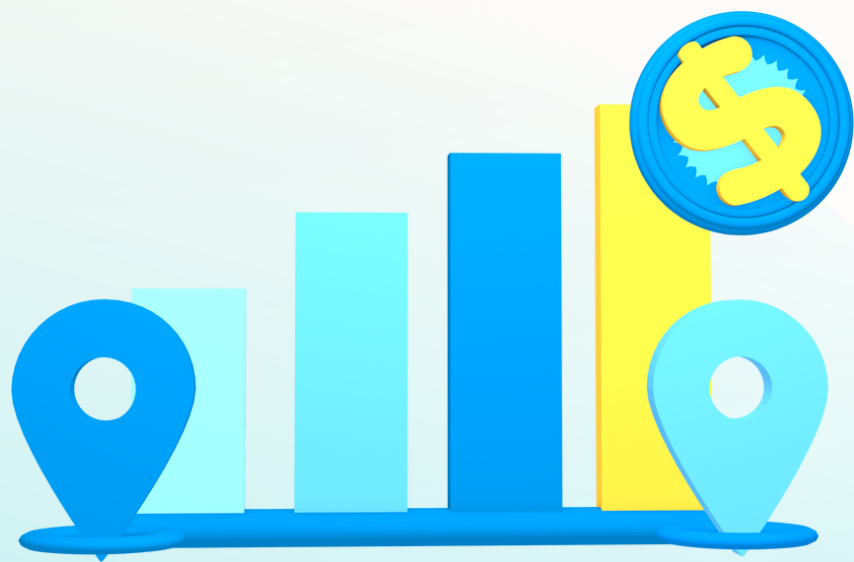
12. อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ร้อยละ)

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกับรายได้ของสหกรณ์

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน(\%)} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ได้จากงบกำไรขาดทุนรายการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ขาย/บริการ ได้จาก**งบกำไรขาดทุน รายการขาย/บริการ**

ตัวอย่าง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน(\%)} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

$$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2568} &= \frac{81,000 \times 100}{1,090,000} \\ &= \text{ร้อยละ 7.43} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2567} &= \frac{65,000 \times 100}{1,200,000} \\ &= \text{ร้อยละ 5.42} \end{aligned}$$

13. อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)

แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดกำไรของสหกรณ์ว่ามีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าใดของรายได้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ(\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

กำไรสุทธิ ได้จาก**งบกำไรขาดทุน** รายการกำไรสุทธิ

ขาย/บริการ ได้จาก**งบกำไรขาดทุน** รายการขาย/บริการ

ตัวอย่าง

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ(\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

อัตรากำไรสุทธิ

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2568} &= \frac{181,000 \times 100}{1,290,000} \\ &= \text{ร้อยละ 14.03} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ปี 2567} &= \frac{165,000 \times 100}{1,250,000} \\ &= \text{ร้อยละ 13.20} \end{aligned}$$

ตัวอย่าง สรุปผล วัดความสามารถการทำกำไร(E)

พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับการบริหารควบคุม รายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพโดยเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ละรายการว่ามีกำไรขั้นต้น หรือไม่หากบริหารค่าใช้จ่ายดีมีประสิทธิภาพกำไรสูง ตรงกันข้ามบริหารค่าใช้จ่ายไม่ดี ไม่เหมาะสมกับรายได้ กำไรต่ำ รวมถึงอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้อยู่ในอัตราที่ต่ำจึงได้ชื่อว่าบริหารมีประสิทธิภาพ

14. กำไรต่อสมาชิก (บาท)

เป็นอัตราส่วนที่แสดงค่าเฉลี่ยโดยรวมว่า ผลกำไรจากการดำเนินงานของ
สหกรณ์คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่าใดหากเทียบกับสมาชิกต่อคน

กำไรสุทธิ
จำนวนสมาชิก

กำไรสุทธิ ได้จาก งบกำไรขาดทุน

จำนวนสมาชิก ได้จาก จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ณ วันสิ้นปีบัญชี

15. เงินออมต่อสมาชิก (บาท)

เป็นอัตราส่วนที่แสดงค่าเฉลี่ยโดยรวมว่า เงินที่สมาชิกออมไว้กับสหกรณ์ทั้งในรูปของเงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้นทั้งหมดคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่าใดหากเทียบกับสมาชิกต่อคน

เงินออมของสมาชิก
จำนวนสมาชิก

เงินออมของสมาชิก ได้จาก งบฐานะการเงิน (เงินรับฝากจากสมาชิก+ทุนเรือนหุ้น)

จำนวนสมาชิก ได้จาก จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ณ วันสิ้นปีบัญชี

16. หนี้สินต่อสมาชิก (บาท)

เป็นอัตราส่วนที่แสดงค่าเฉลี่ยโดยรวมว่า ภาระหนี้สินของสมาชิก ณ วันสิ้นปีที่
ต้องชำระต่อสหกรณ์คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่าใดหากเทียบกับสมาชิกต่อคน

หนี้สินทั้งสิ้นของสมาชิก
จำนวนสมาชิก

หนี้สินทั้งสิ้นของสมาชิก ได้จาก งบฐานะการเงิน (รวมลูกหนี้ของสมาชิกทุกประเภท)

จำนวนสมาชิก ได้จาก จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ณ วันสิ้นปีบัญชี

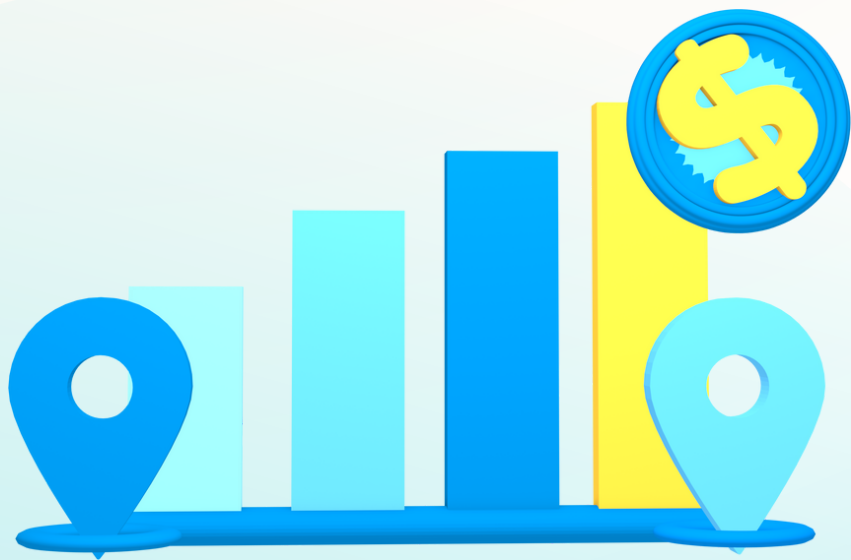

17. อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของทุนสำรองว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร

$$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน}}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}} \times 100$$

ทุนสำรอง ได้จากงบฐานะการเงิน รายการทุนสำรอง

18. อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น (%)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของทุนสะสมอื่นว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร

$$\frac{\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}}{\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}} \times 100$$

ทุนสะสมอื่น ได้จาก งบฐานะการเงิน รายการทุนสะสมอื่น

19. อัตราการเติบโตของกำไร (%)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร

$$\frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิปีก่อน}}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}} \times 100$$

กำไรสุทธิ ได้จาก งบกำไรขาดทุน รายการกำไรสุทธิ

20. อัตรากำไรขั้นต้นของ..... (%)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการกำหนดราคาขายที่เหมาะสม และการควบคุมต้นทุนขาย ซึ่งหากต้นทุนขายต่ำก็จะมีผลทำให้อัตรากำไรขั้นต้นสูงขึ้น ทั้งนี้ การวิเคราะห์อัตราส่วนนี้โดยแยกเป็นแต่ละประเภทสินค้า จะทำให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

$$\frac{\text{กำไรขั้นต้นของ.....}}{\text{ขาย.....สุทธิ}} \times 100$$

กำไรขั้นต้นของ... ได้จาก รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) แต่ละธุรกิจรายการกำไรขั้นต้น
ขาย.....สุทธิ ได้จาก รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) แต่ละธุรกิจรายการรวมรับ.....สุทธิ

การใช้อัตราส่วนทางการเงิน วัดสภาพคล่อง (L)

21. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

22. อัตราหมุนของสินค้า

23. อายุเฉลี่ยสินค้า (ระยะเวลาในการขายโดยเฉลี่ย)

24. อัตราหมุนของลูกหนี้

25. ระยะเวลาจัดเก็บหนี้โดยเฉลี่ย (วัน)

21. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน(เท่า)

1. เป็นอัตราส่วนที่ใช้เป็นเครื่องชี้ฐานะทางการเงิน
ระยะสั้นของธุรกิจในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้
ระยะสั้นของธุรกิจ ณ เวลานั้น
2. ช่วยชี้ถึงระดับความปลอดภัยของเจ้าหนี้
 - กรณีอัตราที่ต่ำแสดงว่ากิจการอาจไม่ชำระหนี้สินระยะสั้นได้เมื่อครบกำหนด
 - กรณีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงย่อมแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้
ระยะสั้นได้สูง

มองต่างมุม

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน(เท่า)

- เจ้าหนี้เหตุการณ์ลักษณะนี้เป็นเรื่องน่าพอใจหากอัตราส่วนนี้**ยิ่งสูง** ความคล่องตัวยิ่งมาก
- ฐานะผู้บริหาร มีความรอบคอบแล้ว หากอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงเป็นปัญหา แก่กิจการได้ทั้งนี้ อาจเป็นได้ว่ากิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเกินความจำเป็น เช่น มีสินค้าคงเหลือมากเกินไป กล่าวคือ

1. เนื่องจากไม่ได้ใช้สินทรัพย์ส่วนนี้ในการก่อให้เกิดกำไรแก่กิจการเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการขายสินค้าน้อยลงหรือเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ช้าทำให้ยอดลูกหนี้สะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เสียโอกาสในการที่จะนำเงินจำนวนนั้นไปลงทุนเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้น

2. กรณีถือเงินสดมากเกินไปใช้ชำระหนี้สินระยะยาวเพื่อลดดอกเบี้ยจ่ายหรือนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลซึ่งก็จะทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับประโยชน์หรือนำไปลงทุนอย่างอื่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการยิ่งขึ้น

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน(เท่า)

กรณีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำ

ไม่เสมอไปว่ากิจการจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ ตัวอย่างเช่น

1. กิจการสาธารณูปโภคจะลงทุนในสินทรัพย์ประเภทถาวรมาก เงินเข้าจากรายได้ค่อนข้างสม่ำเสมอสินทรัพย์หมุนเวียนจึงมีไม่มาก แต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการชำระหนี้ระยะสั้นแต่อย่างใดเนื่องจากบริการที่ให้ส่วนใหญ่แล้วจะได้รับชำระค่าบริการจากผู้บริโภคเดือนต่อเดือน

2. กิจการที่ขายสินค้าเป็นเงินสดก็มักจะถือสินค้าไว้เป็นจำนวนน้อย เพราะสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่หมุนได้เร็ว จึงไม่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนมากนัก

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน(เท่า)

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน = $\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$ ต่อ 1

สินทรัพย์หมุนเวียน ได้จากงบฐานะการเงิน รายการยอดรวมสินทรัพย์สินทรัพย์หมุนเวียน
หนี้สินหมุนเวียน ได้จากงบฐานะการเงิน รายการยอดรวมหนี้สินหมุนเวียน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน (เท่า)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$

ปี 2568 = $\frac{281,000}{290,000}$
= 0.97 ต่อ 1

ปี 2567 = $\frac{265,000}{250,000}$
= 1.06 ต่อ 1

ตัวอย่าง สรุปผลสภาพคล่อง (L)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าสภาพคล่องของสหกรณ์
ปีปัจจุบัน 0.97 เท่า ต่ำกว่าปี 2567 ที่มีสภาพคล่องเท่ากับ 1.06 เท่า

ข้อสังเกต การวัดส่วนทุนหมุนเวียน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทุนหมุนเวียนมีจุดอ่อนประการหนึ่ง คือ ไม่ได้มีการพิจารณาการเคลื่อนไหวของรายการต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินด้วย นั่นคือระยะเวลา ที่ใช้ในการเปลี่ยนสภาพลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือให้เป็นเงินสด การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่องแต่เพียงอย่างเดียว อาจก่อให้เกิดความหลงผิดได้ผู้วิเคราะห์จึงควรนำอัตราส่วนที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาประกอบ อันได้แก่ อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ มาใช้ประกอบการประเมินสภาพคล่องนอกเหนือไปจากอัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ไม่สามารถบอกได้ว่าอัตราส่วนใดมีประโยชน์หรือสำคัญน้อยที่สุด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ และการใช้อัตราส่วนใดเพียงอัตราส่วนเดียวไม่สามารถชี้ได้ว่าฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นอย่างไร ต้องอาศัยอัตราส่วนอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์เข้ามาช่วยเสริมด้วย

ขอบคุณ
มากๆ
ค่ะ

